

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอเขวาสลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กรรมการหมู่บ้านที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กรรมการหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอเขวาสลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 149 คน จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตรวจสอบ ความสมบูรณ์ ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแล้วนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

S.D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

F แทน สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาใน f – Distribution

Df แทน ระดับความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)

SS แทน ผลรวมของค่าความเบี่ยงเบน (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบน (Mean Squares)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – Distribution

* แทน ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ร้อยละของเพศ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ อาชีพ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิเคราะห์จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	64	42.96
1.2 หญิง	85	57.04
รวม	149	100.00
2. อาชีพ		
2.1 เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง	11	7.39
2.2 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	31	20.80

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.3 เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป	87	58.39
2.4 อื่นๆ	20	13.42
รวม	149	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	96	64.43
3.2 มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	34	22.82
3.3 ปวส./อนุปริญญาขึ้นไป	19	12.75
รวม	149	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.04 อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คืออาชีพเกษตรกร/รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 58.39 และระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.43

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

1. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายข้อของแต่ละด้าน

1. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูน อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูน อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คอนสมบูน อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	\bar{X}	S.D	ระดับ การมี ส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	3.73	0.44	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ	2.84	0.42	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของ แผนพัฒนา	2.53	0.42	น้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีกรนำ แผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	3.20	0.40	ปานกลาง
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	2.80	0.31	ปานกลาง
โดยรวม	3.02	0.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูน อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ($\bar{X} = 3.73$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีกรนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ($\bar{X} = 3.20$) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ ($\bar{X} = 2.84$) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 2.80$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ($\bar{X} = 2.53$)

2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายชื่อของแต่ละด้าน

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา โดยรวม และจำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ร่วมประชุมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน / ตำบล	4.29	0.87	มากที่สุด
2. ร่วมในการเสนอปัญหา / ความต้องการของหมู่บ้าน / ตำบล ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	3.70	0.91	มาก
3. ร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้าน ข้อมูลปัญหา / ความต้องการของหมู่บ้าน / ตำบล ต่อที่ประชุม	4.01	0.98	มาก
4. ร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล	3.48	0.82	มาก
5. ร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา / ความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน / ตำบล ร่วมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	3.17	0.54	ปานกลาง
โดยรวม	3.73	0.44	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับ

มากที่สุด 1 ข้อ คือ ร่วมประชุมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน / ตำบล ($\bar{X} = 4.29$) ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้าน ข้อมูลปัญหา / ความต้องการของหมู่บ้าน / ตำบล ต่อที่ประชุม ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ ร่วมในการเสนอปัญหา / ความต้องการของหมู่บ้าน/ตำบล ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.70$) และร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล ($\bar{X} = 3.48$) ระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา / ความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน / ตำบล ร่วมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.17$)

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธุ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ โดยรวม และจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ร่วมในการกำหนดงบประมาณและแหล่งของงบประมาณที่จะใช้ในโครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	2.89	0.90	ปานกลาง
2. ร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน /โครงการ หรือกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน/ ตำบล เพื่อบรรจุลงในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	3.10	1.03	ปานกลาง
3. ร่วมในการวางแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน / ตำบล	2.53	0.89	น้อย
โดยรวม	2.84	0.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธุ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการจัดทำแผนงานโครงการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน /โครงการ หรือกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาหมู่บ้าน/ ตำบล เพื่อบรรจุลงในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.10$) รองลงมาคือ ร่วมในการกำหนดงบประมาณและแหล่งของงบประมาณที่จะใช้ในโครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 2.89$) อยู่ในระดับน้อย ร่วมในการวางนโยบาย แผนงานโครงการหรือกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน / ตำบล ($\bar{X} = 2.53$)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธุ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา โดยรวม และจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาฯ หลังจากทีคณะกรรมการจัดทำแผนฯ จัดทำเสร็จแล้ว	2.90	1.17	ปานกลาง
2. ร่วมในการเชิญชวนประชาชนในพื้นที่ ร่วมตรวจสอบเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาฯ	3.04	0.46	ปานกลาง
3. ร่วมในการแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาฯ ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนฯ	1.85	1.03	น้อย
4. ร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาฯ	1.65	0.85	น้อยที่สุด
5. ร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของแผนพัฒนาฯ ต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1.82	0.99	น้อย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา	\bar{X}	S.D	ระดับ การมี ส่วนร่วม
6. ร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระของแผนพัฒนาฯ ที่ประกาศใช้แล้วว่ามีเนื้อหาถูกต้องตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ให้ความเห็นชอบ	3.92	1.07	มาก
โดยรวม	2.53	0.42	น้อย

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอเขาตลิ่ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระของแผนพัฒนาฯ ที่ประกาศใช้แล้วว่ามีเนื้อหาถูกต้องตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 3.92$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการเชิญชวนประชาชนในพื้นที่ร่วมตรวจสอบเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 3.04$) รองลงมา คือ ร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาฯ หลังจากที่คณะกรรมการจัดทำแผนฯ จัดทำเสร็จแล้ว ($\bar{X} = 2.90$) อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาฯ ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนฯ ($\bar{X} = 1.85$) รองลงมา คือ ร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของแผนพัฒนาฯ ต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 1.82$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ ร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 1.65$)

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำ

ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายโดยรวม และจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ร่วมในการผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามแผนพัฒนาฯ	3.49	1.26	มาก
2. ร่วมในการผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำโครงการจำเป็นเร่งด่วนจากแผนพัฒนาฯ ไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	4.30	0.83	มากที่สุด
3. ร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของว่า ได้จัดทำตามแผนพัฒนาฯ	3.35	0.83	ปานกลาง
4. ร่วมในการทักท้วงกรณีเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ตามแผนพัฒนาฯ	3.14	0.85	ปานกลาง
5. ร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภาฯ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	1.34	0.65	น้อยที่สุด
6. ร่วมในการแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย หากเห็นว่าไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ	3.59	0.97	มาก
โดยรวม	3.20	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ร่วมในการผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำโครงการจำเป็นเร่งด่วนจากแผนพัฒนาฯ ไปจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ($\bar{X} = 4.30$) ระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย หากเห็นว่าไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมา คือ ร่วมในการผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 3.49$) ระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของว่า ได้จัดทำตามแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมา ร่วมในการทักท้วงกรณีเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 3.14$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ ร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภาฯ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ($\bar{X} = 1.34$)

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบурณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยรวม และจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ร่วมในการปฏิบัติตาม แผนงาน โครงการ ในแผนพัฒนาฯ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย	3.52	1.16	มาก
2. ร่วมในการควบคุม ติดตาม โครงการหรือกิจกรรมที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนพัฒนาฯ	2.70	1.02	ปานกลาง
3. ร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับจ้างร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบล	1.29	0.46	น้อยที่สุด
4. ร่วมในการดูแลและรักษาหลัง โครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเสร็จสิ้น	3.94	0.98	มาก
5. มีบทบาทในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	2.06	0.78	น้อย
6. ร่วมเข้าไปตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในระหว่างการดำเนินโครงการต่าง ๆ	3.18	1.09	ปานกลาง
7. ร่วมในการเสนอเรียกร้องเกี่ยวกับความบกพร่องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.86	0.72	มาก
8. ร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ โครงการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล	3.12	1.28	ปานกลาง
9. ร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	1.52	0.57	น้อยที่สุด
โดยรวม	2.80	0.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการดูแลและรักษาหลังโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเสร็จสิ้น ($\bar{X} = 3.94$) ร่วมในการเสนอเรียกร้องเกี่ยวกับความบกพร่องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.86$) ร่วมในการปฏิบัติตามแผนงานโครงการ ในแผนพัฒนา ฯ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.53$) อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมเข้าไปตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในระหว่างการดำเนินโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.18$) ร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.12$) ร่วมในการควบคุมติดตาม โครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 2.70$) อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ มีบทบาทในการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 2.06$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 1.52$) ร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 1.29$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ อาชีพ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน

1. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศแตกต่างกัน
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

1. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอเขาตลลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอเขาตลลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้าน ในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอเขาตลลาด จังหวัดกาฬสินธุ์	เพศ				t	Sig
	ชาย (n =64)		หญิง (n = 85)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนด ปัญหา	3.73	0.46	3.73	0.42	0.238	0.812
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนงานโครงการ	2.82	0.40	2.86	0.44	-0.863	0.389
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เนื้อหาของแผนพัฒนา	2.58	0.43	2.49	0.41	1.902	0.058
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	3.24	0.43	3.17	0.35	1.618	0.107
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล	2.82	0.32	2.78	0.30	1.043	0.298
รวม	3.04	0.21	3.00	0.18	1.480	0.140

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอเขาตลลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.426	3	.142	3.746	0.01*
ภายในกลุ่ม	13.254	146	.038		
รวม	13.679	149			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการทดสอบเพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 13) ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มโดยการเปรียบเทียบค่าของผลต่างเฉลี่ยกับค่าสถิติ Scheffe ตามขั้นตอนดังตารางที่ 14 – 16)

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน

	อาชีพ						F	sig		
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (n = 11)		ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (n = 31)		เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป (n = 87)				อื่นๆ (n = 20)	
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			\bar{X}	S.D
การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้าน ในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์										
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	3.73	0.45	3.73	0.44	3.72	0.44	3.86	0.39	0.98	0.48
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ	2.84	0.34	2.90	0.34	2.85	0.44	2.74	0.45	1.031	0.37
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา	4.64	0.49	3.69	0.33	3.34	0.37	3.96	0.42	6.637	0.00*
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีกรนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	3.25	0.42	3.25	0.36	3.17	0.38	3.06	0.36	2.43	0.06
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	4.23	0.35	3.28	0.28	3.26	0.27	4.29	0.33	4.96	0.00*
รวม	3.73	0.41	3.37	0.34	3.27	0.37	3.58	0.38	3.64	0.01*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

จากผลการทดสอบรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 14) ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อ โดยวิธีการของเซฟเฟ่ ตามขั้นตอนดังตารางที่ 15-16)

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยของ การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา

การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์		อาชีพ			
		เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (n = 11)	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (n = 31)	เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป (n = 87)	อื่น ๆ (n = 20)
อาชีพ	\bar{X}	4.64	3.69	3.34	3.96
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง	4.64	-	.00*	.00*	.40
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.69	.00*	-	.99	.25
เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป	3.34	.00*	.99	-	.38
อื่น ๆ	3.96	.40	.25	.38	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ระหว่างอาชีพทั้ง 4

อาชีพ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป และอาชีพอื่นๆ พบว่า มีคู่ที่มีส่วนร่วมกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองกับเกษตรกร/รับจ้างทั่วไป โดยที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าเกษตรกร/รับจ้างทั่วไป และคู่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองกับค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว โดยที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนา		อาชีพ			
		เจ้าหน้าที่	ค้าขาย/ ธุรกิจ	เกษตรกร/ รับจ้าง	อื่น ๆ
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์		ฝ่ายปกครอง (n = 11)	ธุรกิจส่วนตัว (n = 31)	รับจ้างทั่วไป (n = 87)	(n = 20)
อาชีพ	\bar{X}	4.23	3.28	3.26	4.29
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง	4.23	-	.01*	.06	.99
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.28	.01*	-	1.00	.00*
เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป	3.26	.06	1.00	-	.03*
อื่นๆ	4.29	.99	.00*	.03*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ระหว่างอาชีพทั้ง 4 อาชีพ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป และอาชีพอื่นๆ พบว่า มีคู่ที่มีส่วนร่วมกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิเคราะห์จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 18 จำนวนข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายด้าน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา	
1.1 ควรให้กรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกปัญหาและความต้องการในการพัฒนา หมู่บ้าน อย่างแท้จริงไม่ใช่จากผู้แทนชุมชน	45
1.2 ควรเปิดโอกาสให้หมู่บ้านกำหนดปัญหาของแต่ละหมู่บ้านเองแล้วเสนอเป็นแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่อองค์การบริหารส่วนตำบล	32
1.3 ควรให้กรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล	25
1.4 ควรมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน	20
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ	
2.1 ควรให้กรรมการหมู่บ้านเสนอโครงการในรูปของแผนพัฒนาหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน	35
2.3 ควรให้กรรมการหมู่บ้านรับรู้ในประมาณการและรายละเอียดของโครงการพัฒนารวมทั้งจุดคุ้มทุนของโครงการต่าง ๆ	29
2.4 ควรชี้แจงข้อมูลพื้นฐานที่นำมาทำให้เกิดการจัดทำเป็นแผนงานโครงการที่จะพัฒนา	25
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา	
3.1 ควรแจกร่างแผนพัฒนาฯ ให้แต่ละหมู่บ้านตรวจสอบก่อนที่จะอนุมัติเป็นแผนพัฒนาฯ	37
3.2 ควรตั้งคณะกรรมการภาคประชาชนสำหรับตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาฯ โดยเฉพาะ	31

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
3.3 ควรมีการประชุมสัมพันธ์ให้กรรมการหมู่บ้านทราบถึงการพิจารณาแผนพัฒนาฯ ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้ง	26
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	54
4.1 ควรชี้แจงเหตุผลที่เลือกโครงการที่ได้บรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และ โครงการที่ไม่ได้บรรจุ	35
4.2 ควรใช้ข้อมูลพื้นฐานของแต่ละหมู่บ้านตัดสินใจในการนำโครงการเข้าข้อบัญญัติก่อน-หลัง	
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	
5.1 ควรให้กรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการที่เกิดจากแผนงานที่ได้เสนอในรูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้าน	49
5.2 ควรจัดเวทีการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลภาคประชาชน	45
5.3 ควรให้กรรมการหมู่บ้านภายในหมู่บ้านทั้งหมดที่เป็นพื้นที่ดำเนินโครงการเป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างและตรวจรับพัสดุ	40

จากตารางที่ 18 พบว่า กรรมการหมู่บ้านมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายด้านและเรียงลำดับตามจำนวนข้อเสนอแนะมากไปน้อย คือ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ควรให้กรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน อย่างแท้จริงไม่ใช่จากผู้แทนชุมชน ควรเปิดโอกาสให้หมู่บ้านกำหนดปัญหาของแต่ละหมู่บ้านเองแล้วเสนอเป็นแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้กรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ ควรให้กรรมการหมู่บ้านเสนอโครงการในรูปแบบของแผนพัฒนาหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ควรให้กรรมการหมู่บ้านรับรู้ในประมาณ

การและรายละเอียดของโครงการพัฒนารวมทั้งจุดคุ้มทุนของโครงการต่าง ๆ ควรชี้แจงข้อมูลพื้นฐานที่นำมาทำให้เกิดการจัดทำเป็นแผนงาน โครงการที่จะพัฒนา

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ควรแจกแจงแผนพัฒนาฯ ให้แต่ละหมู่บ้านตรวจสอบก่อนที่จะอนุมัติเป็นแผนพัฒนาฯ ควรตั้งคณะกรรมการภาคประชาชนสำหรับตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาฯ โดยเฉพาะ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กรรมการหมู่บ้านทราบถึงการพิจารณาร่างแผนพัฒนาฯ ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้ง

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ควรชี้แจงเหตุผลที่เลือกโครงการที่ได้บรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และโครงการที่ไม่ได้บรรจุ ควรใช้ข้อมูลพื้นฐานของแต่ละหมู่บ้านตัดสินใจในการนำโครงการเข้าข้อบัญญัติก่อน-หลัง

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ควรให้กรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการที่เกิดจากแผนงานที่ได้เสนอในรูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้าน ควรจัดเวทีการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลภาคประชาชน ควรให้กรรมการหมู่บ้านภายในหมู่บ้านทั้งหมดที่เป็นพื้นที่ดำเนินโครงการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการจ้างและตรวจรับพัสดุ